

Előfizetési feltételek:
 Fizetendő Debreczenben.
 Egész évre . . . . . 2 frt.
 Fél évre . . . . . 1 „
 Községeknek 62 kr. évi postadíj előleges
 beküldése után ingyen.
 Egyes szám ára 4 kr.
Szerkesztőségi és kiadói iroda:
 Rózsa-tér 16-dik sz. házban, (kenyér-piacz)
 Vilmos sörccsarnoka szomszédságában.)
 Kéziratok vissza nem adatnak.

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI ÉRTESÍTŐ.

TÁRSADALMI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

Hirdetési díjak:
 Négy-hasábos petit sorért 5 kr; többsá-
 rinól 4 kr.
 Nagyobb és többszöri hirdetéseknek nagyon
 kedvező engedmények tétetnek.
 Bélyegdíj: minden beiktatásért külön 30 kr.
 „Nyilvált”-ben megjelenő közlemény
 minden petit sora 15 kr.
 Hirdetések és előfizetések helyben a kiadói
 hivatalnál, *Osáthy Fer. és Társa, Telegráf*
K. Lajos és László Albert könyvkereke-
 déseiben, Budapest: *Goldberger A. V.,*
Blockner J., Eckstein Bernát és Haasenstein
és Vogler, Bécsben, Prágában *Haasenstein*
és Vogler, A. Oppelik, Schaleck H. és
 Párisban, Hamburgban és Majnai-Frank-
 urthban: *G. L. Daube és Mosse Rudolf*
 hirdetési intézetében fogadtatnak el.

Fák az ezredévre.

Debreczen, 1896. márcz. 14.

„A fővárosi tanítószög körében mozgalom indult meg ama terv érdekében, hogy a milléniumi esztendőben az ország minden tanítója községében, vagy az országút mentén ez er gyümölcsfát ültessen s lehetőleg honosítsa meg a selyentermelést.

Az előkészítő bizottság felhívást bocsátott ki Magyarországi tanítóhoz, a kik remélhetőleg a legnagyobb lelkesedéssel vállalkoznak a ne- mes feladatára.”

Ezt a hírt olvastuk a fővárosi lapokból s miután igen közel vagyunk a milleniumi ünne- pések kezdetéhez, úgy véljük, hogy talán Deb- reczenbe is elérkezett a fent említett felhívás.

Aligha van város, melyre jobban ráférne a terv valószínűsítése, mint Debreczenre, hol a gyü- mölcsészet iránt eddig nagyon ismert buzga- lom rohamosan és alaposan kezd kiveszni, pedig megvolna hozzá a pompás talaj és idő is jutna rá — a jövedelem meg épen nem volna — fölösleges.

Városi iskolában a gyümölcsfatermesztés- sel nagyon keveset, sőt mondhatni semmit sem foglalkoznak, nagy kárára a csak népközlát- végző s gazdálkodókká váló növendékeknek, a kik talán meg sem tudnák becsülni, ha az országutak szélén ott pompáznának az üdítő gyümölcsöt termő fák.

Ha megérkezett városunk tanítószögéhez az a felemlítés, reméljük nem fog valahol zá- tonyra kerülni, sőt elvárjuk a tanítók tekinté- lyes testületétől, hogy azon esetben is, ha e felhívás nem érkeznék meg, kimondja, hogy igenis, az ezredévi ünnepek egyik nagyszerű emlékéül a városban lendületet ad a gyümölcs- fatermesztésnek azzal, hogy több ezer fát ültet- tet el kertekben, udvarokon országutakon.

Városunknak van 100 tanítója, tehát 100,000 fát kellene a felhívás szerint elültetni, illetve ennyinek a magvát elhinteni, — a mi kevésbe kerülne, mert a maghoz díjtalanul juthatni.

A selyem termelésnek is lehetne lendüle- tet adni s csekély buzgósággal egy nagy selyem-

termelő vidék központjává lehetne tenni — Debreczent, mikor az állam is akcióba lépne e nagy jövőjű iparág felvirágoztatására.

Ohajtánók, ha a Gönczy-egyesület keblében felvetnék az eszmét s vita tárgyává tennék tanácskozva a kivitel módosatairól.

Ne feledjük el, hogy az ezredévi ünnepség nemcsak a kiállítás megtekintéséből kell hogy álljon, de maradandó alkotások létesítéséből s ebben a tekintetben mindenki szerepelhet.

—es. —es.

A közönség köréből.

Igazolt panaszok Blaha Lujza ünnepség után.
 Debreczen, 1896. márcz. 14.

Az öröm, a lelkesedés zaja a messze távolban elhangzik és a rokon szívek velünk örülnek, velünk lelkesednek, hogy alkalom adatott nekünk kitün- tetni a művésznőt, kit városunk nevelt és ki magát a miénknek vallja. A valódi magyar művészetért lelkesülő szívek diadal ünnepe volt az elmúlt hét. Boldog volt szegény és gazdag egyaránt, ha jegyhez juthatott. Sajnálatos, hogy a szinigazgató tapintatlan eljárása miatt a rendőrséghez beadott panaszok sötét árnyként lebegnek a dícső, a gyönyörben és boldogságban uszó hangulat felett.

Városunk közönsége, a színügyi bizottság, a művészek köre teljes hévvel megragadta az alkalmat arra, hogy Blaha Lujza ragyogó művészetét méltó- képpen megünnepelje. Az iránta érzett szeretet, a hódolattal versenyző tisztelet határtalan kitöréseivel vette körül a mi hálás közönségünk és ennyi ószinte vonzalom, ennyi meleg ragaszkodás közepette ott, hol legjobban tartoznának tisztelni az ő nevét, ott, hol szerencsének kellene tartani az ő megjelenését, ott üti fel hydra-fejét a kapzsiság rut szelleme. Csak így nevezhetjük azt az eljárást, melyet a nagy művésznő rovására a színházi jegyek kiadása és megszerzése körül elkövettek.

A színházunk minden zuga megtelt az előadá- sokra; a közönség csaknem harcra kelt a jegyekért s mégis akárhányan vannak, kik egy előadásra sem tudtak jegyhez jutni. Mit tegyenek ezek? Mit is tennének egyebet, mint szidják az igazgatót, szid- ják a jegykezelőket s nem indokolt-e a felháborod- ás, mikor a szinigazgató, ki illetékes ez ügyben, nem gondoskodik arról, hogy a jegy elárúsítás meg- határozott időben és megállapított rendszer szerint történi.

Igaz ugyan, hogy az igazgató a bérletjegyek kiadására a baloldali pénztárt megnyitotta, de ott sem kezelték a jegyeket lelkiismeretesen. Ugy éppen nem, a mint azt a bérlok érdeke megkívánja. Egyáltalában nem törődtek a bérlokkal. Pedig ilyenkor is gondolhatna az igazgató arra, hogy a vendégszerelésre bizonytalan jövedelméből nem szervezhetne és nem tarthatna fenn szinistársulatot. A garantiát mindég a bérlok nyújtják, valamint a bérlok azok is, kiknek néha heteken keresztül

holmi fércz munkákat, sületlen ostobaságokat vagy pláne czirkuszba való bohóságokat kell végignézni, mert azok esetleg cassa darabok. Szóval a színház existenciájának alaposlopait a bérlok képezik.

Az a közönség, mely ilyenkor nagyobb részben megtölti a színházat, a saison folyamán körülbelül így nyilatkozik: „Rossz társulat, alig van valaki, ki játszan tud, nem érdemes színházba járni.” Mert a színész érdemeit sem lehet ám felületes ismeret után méltányolni, ahoz tanulmány kell, mi az olyan színházlátogatónál, ki csak akkor megy, mikor a kitörő láz őt is magával ragadja s ki tut, mert más is ugyanazt teszi — soha fel nem található.

De úgy látszik a szinigazgató nem törődött sem a bérlokkal, sem azzal, hogy a jegyekkel való üzérkedés és az ebből kifolyó rendőrségi feljelenté- sek sértik a nagy művésznő szelid lelkületét, ho- mályt vetnek a kezelő személyzetre és felelőséggel terhelik magát az igazgatót.

Ha az igazgató ezzel a dologgal behatóan foglalkozik és önérzetesen, szolidul akar cselekedni, bizonyára megtalálja azt az egyszerű módot, mely- lyel igazságosan mindenkit kielégíthetett volna.

A jegyek iránti nagyfokú érdeklődés már előre biztosította a sikert. A jegyek kiosztása tölönág és kellemetlen aktusok nélkül mehetne végbé, ha azok beosztással és meghatározott rend- szer szerint adatnának ki. Pl. 9—10-ig csak a páholy jegyek, 10—11 csak a földszinti állóhelyek, 11—12-ig emeleti zártársélek. Ugyanezen időben a baloldali pénztárnál a következő napi bérletjegyek, ugyancsak itt történhetnének az előjegyzések, de csak egy nappal előre. Délután 3—5-ig könnyű lenne a karzat jegyeket, esti pénztárnyitáskor pedig a földszinti állóhelyeket elárúsítani. Ilyen eljárás mellett az előjegyzett helyeket a következő napon pénztárnyitás előtt rendezni és megbélyegezni le- hetne. Sőt nagyobb óvatosság kedvéért még elő- jegyzési szelvényeket is lehetne kiadni.

Ezen egyszerű, de korrekt eljárás mellett minden harcz és panasz meg lett volna akadályozva. Vagy talán azt hiszik egyesek, hogy a hibák, melyek a tévedéseken alakulhatnak, büntető cselekményt nem képezhetnek? Ha talán a paragrafusok szerint felmenthetők is de erkölcsileg árnyat vetnek az illetők egyéniségére Mert bármiként szépítenők is a dolgot, a szinistársulat személyzetének hivatalos eljárásáért, a színház becsületéért a szinigazgató felelős.

Sajnálattal kellett tapasztalunk ez alkalom- mal, hogy a vendégszerelések nem annyira a kö- zönség igényeinek kielégítésére, mint inkább a színházi bevételek emelésére eszközöltek. Pedig az a város, mely olyan segélyt ad a szinigazgatóknak mint Debreczen, az a közönség, mely bérletekben olyan szép összegeket biztosít a társulatnak mint a mi közönségünk s ki ennek daczára a fél saisonban szemet huny a primadonna kérdésre, igen ez a hálás közönség megérdemlené, hogy a sok ígéret után élvezze is a maga jogait akkor, mikor néhány élvezetes estére van kilitása.

Ennyit kívántam a közérdek tekintetéből el- mondani, ha ezuttal „Esz után köpenyeg” is az, de nem lehetetlen, hogy a jövőben még sor kerül- het reá. N—Lajosné.

kat ütnél az asztalon és végül, hogy ha nem fogod örökös, rosszakaratu, csintalan közbeszólásaiddal a nevető idegeimet folyton ingerelni, ugy egy érdekes történetkét mesélek el neked.

No, ez a komoly kéznnyújtás s ájtatos tekintet éppen nem nyújt elegendő s kellő biztosítékot rólad, sem pedig az a látszólagos szelidység. De mind a mellett megkísérlem.

Különbön ugy is szerelmes história lesz s ilyet melyik fiatal leány ne hallgatna csöndes áhi- tattal. Figyelj tehát.

Még nem voltam egész tizenhat éves, mikor megismertem Leót. En egy végtelen nyugtalan szellemű teremts, a ki örökös elkeseredett harc- ban állt az angol és francia gyakorlatokkal s bizony nem állhatta senki jóhiszeműleg rólam, hogy a guvernanttal való zajos vitám valami szelid természetű lett volna. Ó egy rendkívüli fess huszár önkénytes, a kinek a mélységes két szeme, de még inkább a feszülő egyenruhája, leirhatatlan, igéző hatást gyakorolt reám.

Te, kicsikém, nem is sejtet még, hogy milyen is az az érzés, a mi nem melegít és mégis éget, a mitől nem fázol bár és mégis reszketni kényszerít, óh bűvös-bájos szerelem! Csak hogy ő nagy bánatomra nem törődött én velem, valami távoli rokonság révén, meg a szép asszonyok ked- véért jött hozzánk, a kiknek rettentően udvarolt. (Tudod Ellim, minden husz éves fiúnak asszony ideálja van.) S minthogy az a nélkülözhetetlen fényűzési czikk, egy két asszony, a ki magának udvaroltat, nálunk meglehetősen számban volt talál- házó, hát ezek mellett hogyan méltathatta volna csak egy tekintetre is az én önérzetes, de kurta ruhás személyemet.

Egy bűvös téli délutánon (a mi ugyan járjel közt legyen mondva elég ködös, kellemetlen és sötétes volt), engem egyedül hagytak otthon, holmi

Blaha Lujza.

Naplénybe kellene mártani a tollat, hogy a Blaha Lujza dicsőséges vendégszerelésének méltó képét adjuk.

Igaza van annak az írónak, a ki azt írta a Blaha Lujza emlékkönyvébe, hogy az utókor előtt nekünk az az előnyünk, miszerint mi láttuk őt a szinpadon.

Hálátlan dolog a Blaha Lujza művészetét egyes felléptei után méltatni. Irály gyakorlatok azok és semmi egyebek. Mert a ki a legnagyobbat és legszabott tudja mondani, az semmit nem mondott. A Blaha Lujza művésze egy csodás varázslat, a melyet élvezni, de megmagyarázni nem lehet.

Azt, hogy minő Török biróné, minő Szóki- mondó asszonyság, minő Paraszt kisasszony stb. azt csodálni lehet, de méltatni nem.

Debreczen város közönsége, mely nehezen tud és szokott lelkesülni, megmutatta, hogy e páratlan művésznő iránti tartozását megértette s tudja viszonzni a mivel lehet. — Lelkesedéssel, szeretettel.

Fölléptei ünnepség számba mentek s a közön- ség nem bánja, ha ez a bucsu sokáig tartana.

Az anyagi és erkölcsi sikerek netovábbját képezik az ő bucsu felléptei és színészetünk törté- nelmében ez esték örök ragyogó eseményeket fognak képezni.

A magyar géniusz áldása kiserje ezt a drága asszonyt életén át mindég és mindenütt. Hiszen ő egy része ennek a fenséges eszmének!

És a magyar színészet sorsa forduljon bár nagyon rosszra, az ő dicsősége fölemeli azt a por- ból az egekig.

Csillag marad ő örökké... örökké!

Irodalom és művészet.

Husvétii ajándéknak becses és szerfelett hasznos a „Képes Családi Lapok” megrendelése, mert e lap olyan sok szép és tanulságos elbeszélése- ket, novellákat, rajzokat, humoreszket és költemé- nyeket hoz, hogy különösen négy ajándék regényé- vel egy évfolyam után minden előfizetőnek egész tárháza lesz birtokában a jó olvasni valóknak. Szer- kesztői e lapnak: Dr. Murányi Ármán, Tolnai Lajos dr. és Miskolci Henrik, kik köré a legjelesebb írók és költők sorakoznak. Jókai Mór, Mikszáth Kálmán- tól kezdve minden számottevő író és költő dolgozott és dolgozik e lap számára. A „Képes Családi Lapok” minden művelt családnak lelkiismeretesen ajánlható. Előfizetése egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Mutatványszámokat szivesen küld a kiadó hivatal. Budapest, Vadász utca 14-dik szám. Saját házában.

Előfizetési felhívás. Nem azért, mert ma már divat mindent a milleniumi esztendő rovására

vizbe mártott golyocsal s mint ujitottam meg óránként a kötőleket. A megsiratott kanári madár, a kinek kirja ott van a nagy vadgesztenyefa alatt s minden tavasszal kivirít rajta a virág, az emlékezés repkény-koszorúja.

Aztán kacagtam igazi dévajtsággal, mire ő banális lelkesedéssel jegyezte meg, hogy sohasem látott kedvesebb gödrös arczcskát, mint az enyéim. Szóval az óra alatt jó barátok lettünk s Leó ur, miután észre méltóztatott venni, többé nem tudott észrevétlen hagyni.

Egész nyitlan udvarolt. Az asszonyok meg is jegyezték nagy bosszankodva: az a kis leány hogy elhódította tőlünk a mi kis vitézünket — én pedig boldog önteltséggel mosolyogtam.

Huszonnyéves voltam, mikor megesküdünk. Annak éppen tíz éve most.

— Kérlek, Ellim, mi volt a tartós szerelem oka?

En nem tudom. Talán egyszerű jó kedélyem, természetes modorom, a mi jobban lebilincsel, mint a muló bájak. Te mosolyogva rázodt az a hamis szépségek fejed s öreg nénikéd arczán még most is szépségeket vélsz fölfedezni. Ah, de mi az a fiatal tavasz-évek üdeségéhez képest?

Hasonlits össze egy friss ibolyaszálát a pom- pás, de hervadó kaméliával, melyik szebb?

És most fölmentelek attól a komoly, meredt posztól, melyet magadra erőltetsz. Megéngedem, hogy a lábaid himbáld, a szájad húzogárd s a keze- iddel olyan rettenetes alkordokat csapj a zongorán (igy legalább kevesebb hamis hangot találsz). Tégy ugy a mint érzel s ne kezdj idő előtti komolyko- dásba. Azt csak hagyd a te öreg nénikédnek!

Gabika.

TÁRCZA.

Uj hit.

— Christian Walter. —

Tudod-e, mond a rózsza szirma,
 Hogy nem-e tenlekedből egy szikra?...

Hogy a kéj, mely elrezdült örökre
 Nincs-e most egy bimbóhoz lekötve?

Hogy az eltűnt gyermekévek álma
 Nem-e most violák illatárja?

Erdő mélyén agg bolyong magában,
 Tarka lepkék röpdösnek nyomában.

S érzi, hogy lepergett ifjúsága
 Feltámadt a lepkeraj futásba.

Hogy a multban mi volt üdvös eszme,
 Most ott ring egy bitor rózsza-testbe.

S mit mint szüzi gyermek gondolt, mostan,
 Ott sugárzik a virág napokban.

Mese a szerelemről.

Kedves Ellim!

Ha ünnepélyesen megígéred, hogy egy teljes óranegyedig nyugodtan fogsz ülni a széken, a nél- kü, hogy a lábaidat folyton himbáld, a száddal olyan kiállhatatlan grimaszokat vágnál, az orrosc- kádat félre fitoritanád, a kezeiddel zongora-futamo-

HÍREK.

Március 15.

Az ezredéves életét ünneplő Magyarország csodás történelmében örök szépségű nagy nap — márcz 15-ike.

Voltak történelmünkben nagyszerű események, de ezeknek fénye nem szárnyalja túl a márcz. 15-dikéjét s az a sok szomorú emlék, a mi szintén a miénk, soha nem tudja elsötétíteni ragyogó fényét.

Nagy idők határköve e nap történetünkben. 1848. márcz. 15-én lett igazi nemzet a magyar, mikor mult idők avult intézményeinek romjain egy jobb kor hajnala derült fel.

E napon mondták el a nemzet kívánságát 12 pontban, e napon hangzott el a „Talpra magyar”, akkor esküdtök a nép, hogy „rabok többet nem leszünk”, e napon esküdtök meg a nép a magyarok listéne s e napon lett szabad a sajtó!

Oh mennyi csodás dolog történt azon a borongós, esős napon!

Nem soká kinevezték az első miniszteriumot és alkották állami életünk sok nevezetes törvényét!

Csak önmagát becsüli meg a nemzet, midőn e napon mindenütt megünneplik nem hivatalosan, de hazafiságból.

És kell, hogy ez az ünnepség ez évben igen fényes és emlékeztető legyen.

A 48-dik 48-iki márcz 15. ünnep országos ünnep, melyen igazán alkalomilag száll fel az ima a magyarok Istenéhez, hogy — „Isten áldd meg a magyart!”

Igen! Áldja meg! Ezt a földet, melyet oly sok honfi vér öntözött, azt a népet, mely nyolc század bus zivatarra között mint szikla állt és elérte itt élete ezredik évét is!

Azt mondja a költő, mi végzetes nép vagyunk, mi nem veszhetünk el soha!

De hát ki látta be a jövő sűrű lepellet takart titkaiba?

De hinni kell rendíthetetlenül a nemzet életképességében s ha a magyar nép hi lesz önmagához és a hazához rendíthetetlenül, akkor ne féljen a nép, a Duna, Tisza táján élni fog a nemzet örökké, csak ne legyen a nemzet lomha és gyáva!

Legyen mártius 15-dike újabb ezredéveken át igazi ünnepnapja a multat és jövőt megbűnhödt magyarnak!

Némó.

— **Márcz 15.** A magyar alkotmányos élet hajnalának nagy emléktünetét fényesen ünnepli meg holnap városunk. Az ünnepség központja a főiskola lesz, hol d. e. 10 órakor lesz az isteni tisztelet. Emlékbeszédet, a nap jelentőségét méltató beszédet dr. Kérészy Zoltán jogtanár mond. Ünneplik e napot a felső leányiskolában, a r. kath. és az utcai népisiskolákban. És nemcsak Debreczen, de az egész nemzet ünnepel s ez nagyon jól van így most: „Ki multjához érzéketlen, szebb jövőre érdemtelen.”

— **2 millió az egyetemre.** Nagyszerű eszmével foglalkozik a város hatósága, mely egész országosra óriási feltűnést keltett. Arról van szó, hogy a város a debreczeni egyetemre 2 millió alapítványt tegyen. A tervei S z a b ó József főszámvéví készítette és már a pénteken megjelent fővárosi lapokból az egész ország olvashatta, hogy milyen áldozattal ünnepli Debreczen a milleniumot.

— **A lövészenyek.** A debreczeni lövészenyek az idén ápril 18 és 19-én tartatnak meg. Mind a két nap 6—6 futás lesz. A nevezési nap ápril 8-án este 10 óráig.

— **Csapó-utca** végestelen végig nagyon sáros utca. A hatóság intézkedett, hogy ez az állítás csak részben legyen igaz és e célból az elejét a Burgundia-utczáig egészen kikövezteti s a szükséges anyag már oda van halmozva s az idő ki nyíltával azonnal hozzá kezdenek a kikövezéshez.

— **Levelezőknek.** Budapest székes főváros területére szóló levelezések gyors kézbesítését felette hátráltatja azon körülmény, hogy a levelezések címzése hiányos. A címírathatban ugyanis legfeljebb az utca és házszám van feltüntetve, holott a levelezések gyors szétosztása és kézbesítése érdekében igen kívánatos, hogy a címírathatban a közigazgatási kerület (I—X-ig) az emelet és ajtószám is ki legyen tüntetve. A levelező közönség érdekében elrendeltem ugyan, hogy a Budapestre érkező mozgó posták a székes főváros területére szóló levelezéseket közigazgatási területenként dolgozzák fel, hogy ilyké azoknak a fűpostahivatalnál levélhordói kerületenként való feldolgozása gyorsítható. Ezen intézkedésem azonban a gyakorlatban ép a fentebb jelzett hiányos címzés következtében nem jár a kellő eredményre. A t. levelező közönséget tehát saját érdekében is felkérem, miszerint Budapestre intézendő s itt kézbesítendő levelezéseinek címírathatban az utca és házszám kivül még a közigazgatási kerület (valamint az emelet és ajtó számát) is kiadni sziveskedjenek. — Pl.: Horváth Kálmán urnak Budapest, IV. Koronahereczeg-utca 14. sz. I. e. 5. ajtó. Postafőnök.

— **Köszönet.** A „Debreczen-Nagyvárad” Értesítő szerkesztőségétől újabb három forintot vettem át, mely összeg kegyes jölteimnek sziveségéből gyűlt össze. A nemes szívű adakozók fogadják az élte alkonyán nyomorgó Bauer Mózes hálás köszönetét.

* **Azon iparvállalatok száma,** melyek terményeiknek nemcsak itthon, hanem a külföldön is elismerést és elterjedést szereztek, hazánkban, sajnos, igen kevés és így bizonyára érdekelni fogja olvasóinkat, ha egy hazai terményt, melynek vegyi és therapeutikus tulajdonságai még

rövid idő előtt nálunk, itthon is rejtett kincset képeztek, most már a világpiacot meghódították — itt röviden ismertetjük. — A vállalkozónak kiváló kereskedelmi ismeretei és fáradhatlan tevékenysége, valamint példászerű kezelése által sikerült a bel- és külföld legelőkelőbb orvosi tekintélyeinek figyelmét ezen termény iránt felkelteni. A rendelkezésünkre álló füzetekben több mint 100 elismerő nyilatkozat között a bel- és külföld legtekintélyesebb orvosai és tanárainak neveit találjuk. Ezek Magyarországból: dr. K o r á n y i Frigyes tanár, főrendiházi tag, dr. S c h w i m m e r Ernő tanár kir. tanácsos stb. Ausztriából: dr. D i t t e l egyet. tanár udvari tanácsos, báró dr. R o k i t a n s k y egy. tan., dr. B a m b e r g e r udv. tan., dr. B e n e d i k t, dr. S p a e t h, dr. S c h n i t z l e r, dr. H e b r a stb. Németországból: dr. N u s s b a u m, dr. B a r d e l e b e n, dr. Z u e l z e r, L a n d e n b e r g e r és W i n k l e r egyet. tanárok. Olaszországból: dr. Z d e k a u e r udv. tanácsos, dr. R h e y n e r, dr. K o s i n s k y, dr. H u g e n b e r g e r és L a m b l e g y e t. tanárok. — Valóban legkiválóbb társasága az orvosi szaktektélyeknek, kiknek beható kísérletei a lithion- és bor-gazdag „Salvator“-forrásvizet gyógyerejű és igen hatásos ásványviznek bizonyították s kiváló eredménnyel használják és rendelik: vese- és hólyagbajok, közzvény-, rheuma- és aranyeres-bántalmaknál, továbbá a légsző- és emésztőszervek hurutainál. Ezen szaktektélyek által felsorolt eredmények azt is bizonyítják, hogy a „Salvator“-ásványvíz — az anyagcsere hatásmáson előmozdítja, és hogy szénsavtartalmánál fogva igen kellemes, a vizelet előmozdító üdítő ital, mely vasmentesség-nél fogva igen könnyen emészthető. — A „Salvator“ ma már a bel- és külföldön jól ismert világhírű ásványvíz s a Szinye-Lipőci „Salvator“-forrás vállalat Eperjes mellett a magyar ipar díszét képezi, melynek létesítése által a tulajdonos Schultes Ágost Budapesten, valóban nagy érdemeket szerzett s a szenvedő emberiség hálával tartozik neki, mert az ő fáradhatatlan tevékenysége nélkül ez a gyógyforrás még tovább is ismeretlenül és használatlanul maradt volna.

Hol kapni jó magot?

(Beküldetett.)

Hirdeti néhány lap s hozzáteszi, mily nagy áldás az emberiségre nézve, hogy M. Ö. budapesti magkereskedő megye- és városszerzte néhány kereskedőnek egy láda csomagolt vetemény és virágmagot adott bizományba s nem kénytelen a közönség többé a helyben kapható „kétes értékű“ magvakat várakolni.

Jóllehet, hogy van oly hely szép magyar hazánknak, hol talán szükség volt ezen nagy áldást hozó eszmére, de városunkban M. Ö. ur csaknem egy félszázaddal elkésett, mivel czégem közel félszázad óta hozza forgalomba direct összeköttetés útjain az első külföldi termelők magvait, melyek jóság és olcsóság dolgában bármikor veteknek bármely fővárosi magkereskedővel, sőt merem mondani, hogy azt mindkét esetben tul is haladják. A megye, illetve város közönsége tehát, valamint a „közegészség“ egy cseppet sem lehetnek lekötelve népboldogító eszméje által, mert nálunk már akkor is lehetett jó és biztos magot kapni, midőn még M. Ö. ur nem is sejtette, hogy mi a mag.

Azt pedig mindenkinek józan belátására bízom megítélni, hogy szállíthat-e valaki megbízható minőségű és csiraképességű magvakat, ki bizományi raktárából minden évben visszakapja óriási mennyiségű el nem adott s felmaradt magvait.

A monda csinált elismerés tehát vézna kis reklámáá zaugorodott össze, melyből kiki levonja a consecventiát.

Kontsek Géza

előbb

Gaszner Károly.

Kis lutri. 1896. márcz. hó 11-én.
Brünni 43 26 74 68 71

Szerkesztői üzenetek.

I. M. PLdy. Köszönet.
P. V. Újabb küldeményt kérünk.
K. E. Hogy O. Gy. ur hol lehet nem is sejtjük. Mi is sajnosan nélkülözünk.
B. K. Hlybn. Hát még is csak vagyunk valamicskék, mi 54 éves lap, hogy az is szemét szur, a mit nem irunk meg, meg az is, a mit irunk. No hiszen! Csak seperjen kiki a maga háza előtt, meg a maga szemében levő gerendát vizsgálja, ne a mi — szálkánkat.
L. M. Küldeményét feldolgoztuk, de erre nem vállalkozunk máskor.
S. K. A vers gyöngye, a próza izetlen. A karcolat sőtalan. A papírja komisz, a tentája csunya. Nos? Mi kell még?
N. L.-né urnőnek Hlybn. Köszönettel vettük a nagyon igaz cikket. A vendégszerzés után még jobban elmondjuk a sajnós visszaéléseket.
H. S. urnak Amerika. Kleveland. A cserépéldányt megindítottuk. Kérjük a „N e m z e t ö r“ pontos küldését. A nagy óceán zugó hullámai keresztül bocsiátják a mi igaz üdvözlőnk.
M. A „Rózsa Újság“ hirdetésbe való közlemény.
K. P. Hlybn. Csak ennyit!
„Hétfői Pol. Hirlap.“ Szives készséggel lépünk közösségre. Cserelapokat kérünk és azzal szolgálunk. A lapot ismertetjük.

A szerkesztésért felelős

a kiadótulajdonos: Zioherman Herman.

NYILTÉR.

Foulard selymet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, kínai, stb. a legújabb mintázzal és színekben u. m. fekete, fehér, és színes Henneberg selymet 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, kockázott mintázzottakat damaszt stb. (mintegy 240 különböző minőségben, 2000 szín és mintázzal stb. postabér- és vámmentesen a hához szállítva, mintákat küld posta fordultával: Henneberg G. (os. és kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Vese, húgyhólyag, húgyvezeték és közzvénybántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurut bántalmainál, orvosi tekintélyek által

Lithion-forrás

Salvator

sikerrel rendelve lesz.

Húgyhajtó hatás!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.
A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

Érdemjel a chicagói világkiállításról.

MINDENKI KAPHATÓ KITÜNTETŐ ÉRDM

LEGFINOMABB MINŐSÉG

OLCSÓ ÁRAK

CHOCOLAT

SUCHARD

NEUCHÂTEL (SCHWEIZ)

CACAO

KÖNNYEN OLDHATÓ KAKAO

100 g. fűzető — 1 kg. = 200 g. csésze — 100 g. fűzető

Dr. Koszorús István

fogorvosi és fogtechnikai

műterme

Piac-utca 1711. Ranunkel-féle házban.

Rendel: délelőtt 9—1 óráig.
délután 3—6 óráig.

Dr. ALTMAN BÉLA

ORVOS-SEBÉSZ,

SZÜLÉSZ-NŐGYÓGYÁSZ.

Rendel: d. e. 8—10 óráig.
d. u. 3—4 óráig.

Lakik: Batthyányi-utca 2560. sz. a.
(Stieber-ház.) 4. (12—50)

Eljegyzés.

Sinkmájer János vendéglős

és

Sziksza Mariska kisasszony

jegyesek.

Marine arany remontoir óra,

dusan gravirozva. Tartósságáért jótállás vállaltatik.

Hölgyek vagy urak részre 3 fedéllel 9 frt; ezüstben arany szállel (800/1000 bélyegezve) 6 frt; finom Anker szerkezettel 9 frt.

Ércz remontoir 3 frt 60 kr.

Világító ébresztő óra első minőségű, perczmutatóval 1 frt 70 kr.

Regulatorokat 1 napi járó és ütő szerkezettel 5 frt 25 krtól szállít 2 évi jótállás mellett.

Eugen Karecker órágyáros,
Bregenz, Bez. 128. Vorarlberg.

Képekkel dusan ellátott árjegyzék ingyen és bérmentve. Nem megfelelő kicserélőtök, esetleg az (61) 3—10 összeg visszaadatik.

כשר של פסח
A KÖZELGŐ
IZRAELITA
HUSVÉTI ÜNNEPEKRE
ÜVEG-, PORCELLÁN-,
ZOMÁNCZOTT
VASEDÉNYEKET
és mindenféle
EVŐESZKÖZÖKET
ajánl
Kaszanyitzky Endre
ELŐBB KUHINKA I. K.
DEBRECZENBEN,
Piacz-utca 1900.
Vidéki megrendelések a legnagyobb figyelemmel teljesítetnek. (145) 45-52.

CHINA SERRAVALLO
vassal, a bécsi s számos külföldi egyetem orvosi tekintélyei mint
dr. br. Krafft-Ebing, dr. Drasche, dr. Braun udvari tanácsosok és tanárok stb. által melegen ajánlva.
Nélkülözhetlen gyenge testalkatúknak és időseknek. Étvágygerjesztő idegerősítő és vérjavító.
Hét arany és ezüst érem. Több mint 300 orvosi ajánlat.
Ezen kitűnő erősítő szert jó ízű folytán különösen gyermekek és nők igen szívesen veszik.
Egy félliteres üveg 1 frt 20 kr., egy literes " 2 " 20 krajczár.
Minden gyógyszerárban kapható.
SERRAVALLO-gyógyszertár Triest.
Magyarországi főraktár: Budapest, Király-utca 12. Török József gyógyszerár. (334) 10-10

Orvosi tekintélyek által kitűnőnek elismert
Rheumaszesz
rheuma, köszvény és minden testi fájdalom elleni biztos hatású külsőleg alkalmazandó gyógyszer. (9) 10-10
Ára 1 korona.
Kapható: Widder Gyula gyógyszerésznél S.-A.-Ujhelyen ezeltől Kiszébenben. Főraktár Budapest Török József gyógyszerésznél. Debreczenben Tóth Béla és Dr. Rotschnek V. Emil uraknál.
Fog- és fejfájás 5 perc alatt gyógyul.

Eladó bolti állványok.
Egy fűszeres üzlethez alkalmas állványok azonnal eladók. — Értekezhetni a tulajdonos
Nok Gyulánál
vagy
Zicherman H. ur irodájában.
(69) 1-3

Uj!
női confection üzlet.
Van szerencsém a n. é. hölgy közönséggel tudatni, hogy a városháza épületében, Kossuth-utcán lévő
női divatüzletemet
ugyancsak a mai naptól női confectionál bővítettem meg és már megérkeztek, a legújabb divatu tavaszi
gallérok és jaketek
gyermek feöltöket
ugymint a legdivatosabb
női- és gyermekkalapok.
Alakítások és rendelmények gyorsan és pontosan eszközöltnének.
Azon kellemes helyzetben vagyok, hogy ugy árú, mint árak tekintetében a versenyt bárkivel kiállok.
Tisztelettel
EMERICH ARNOLDNÉ
női divatterme Kossuth-utca elején.
(71.) 1-3.

Uj képes
magárjegyzékem 47-dik évfolyama
már megjelent, s kívánatra bárkinek, bérmentve, megküldöm.
A mit csak legjobbat lehet nyújtani
GAZDASÁGI, KONYHAKERTI ÉS VIRÁGMAGVAKBAN
az nálam fellelhető, s a legjutányosabban beszerezhető.
Mielőtt tehát bárki is szükségletét magvakban fedezné, hozassa meg új árlapomat s nyújtson alkalmat egy próbarendelménnyel, hogy magvaim kiváló jószágairól meggyőződhessen.
Ezért kezeskedik a cég 47 éves praxisa és jóhírve.
Kontsek Géza
előbb GASZNER KÁROLY
Debreczenben, Kossuth-utca.

GEREBY FÜLÖP
FÜSZER-, CSEMEGE-ÜZLETE ÉS ECZET-GYÁRA
DEBRECZENBEN, FŐPIACZ.
Ajánlja mindennemű friss
fűszer-árú cikkeket a legjutányosabb áron,
különösen
a téli évszakban:
csemege, ozúrkorka, tea és rum különlegességeit, továbbá kitűnő minőségű saját eczetgyártmányát valamint a már évek óta kezelt jó száraz tűzifáját.

Gyári raktár.
Felülmulhatlan minőség és ár tekintetében, gyorsan száradó
szobapadló lackot,
parket vikszot, mindennemű festő ecseteket,
festék és lack különlegességét arany, ezüst és szines bronzot, Carbolineumot, kocsikenőcsöt,
kátrány fedélpapírt, gazdasági és kerti vetőmagot ajánl gyári árban
KOHN HENRIK
fűszer- és festék-nagykereskedése
Debreczenben, Főútlelet Rózsa-tér 12. sz.
Festék-különlegességek raktára
Nagy-Hatvan-u. 1577. sz. Koszorus-ház.
(77.) 1-5.
Gyári raktár.

Karlsbadi porcellán,
majolika, terrakotta, dísz tárgyak
gyári raktára.
Kávé- vagy theakészletek 6-6 személyre 17 darabból finom virágokkal festve és aranyozva 3 frt, 3 frt 50 kr., 5 frttől feljebb 10 frtig. Fekete kávék tálcával 3 frt 50 kr. Étkező készletek 6 személyre, 28 drb. virágos arannyal 6 frt. 6 személyre 26 drb 7 frt 50 kr. 6 személyre 42 drb a legújabb kivitelben 12 frttől 50 frtig. Arany nélkül 10 frt. Thea- és kávék eszése igen finom díszszel tűzmentes egy pohár 20 kr.
6 személyre üveg készlet boros pohár, vizes pohár, boros üveg, vizes üveg 14 drb 1 frt 68 kr., ezalag díszszel, ugyanily összeállítás, csillag metszéssel 3 frt.
Vidéki megrendelésnél elegendő az árak megjelölése. Mindenkor a legújabb mintával szolgállok.
Menyasszonyi ajándéktárgyak dus választékban.
Csomagolásnál a legnagyobb gond fordítatik, az uton történné károkat megtérítem.
Ifj. Pájer József
Debreczen, főpiacz. (328) 11-?

AZ ELSŐ KÖZVETÍTŐ- ÉS TUDAKOZÓ-INTÉZET
ZICHERMAN H. irodája, Rózsa-tér 16-ik sz. a.
156. sz. telefon állomás.
Egy fürdő — 5 szoba, étterem, kuglizó, kert helyiség, közel Debreczenhez, egy nagyobb mezővárosban, bármikor kiadó. (484.)
E jókarban lévő batár — eladó. (483.)
Mád város határában egy régi jó karban lévő ház (úria), 5 úri szoba hozzátartozókkal, 4 hold szőlőterület újra beültetett gyümölcsösrel, nagy pinchezelyiség, kedvező feltételek mellett eladó. (281.)
Jó forgalmu bolt és koresma helyiség berendezéssel szabad kézből bármikor átvethető. (482.)
Széchenyi utcán egy 1000 frtot jövedelmező ház eladó. Utolsó ára 12,500 frt. (585.)
Három nyilas föld kiadó. (278.)
Eladó részvények:
Ipar és keresk. bank 20 drb.
Közgazdasági bank 15 drb.
Helyivasuti 14 drb.
Bővebb utasítást ad irodám (481.)
Halápon 5 uj boglyás kaszáló eladó. (279.)
Eladó szőlős kert A Csigekertben egy 3 kat. hold területű gyümölcsös kert, melyen egy szép uri lak és ezenkívül több lakosztály van, melyért évente 440 frtot fizet a jelenlegi bérlő, — szabadkézből eladó. Értekezhetni irodámban. (280.)
Két butorozott szoba közel a színházhoz kiadó. (474.)
Egy jövedelmező koresma-üzlet kedvező feltételek mellett kiadó (480.)
Az ezen rovatokban közölttek irant telvilagosítást ad s egy ily közleményt 25 kr előleges lefizetés mellett, felvesz és közlétesz.

ad 415.
1896. **Arverés.**
Buiatti Lajos felperes részére Weinberger Sámuel építési vállalkozó alperes ellen 51 frt 24 kr tőke, ennek 6% kamatai s 2 frt 50 kr eddigi költség erejéig az alperestől lefoglalt házi butorokra az arverés alperes lakásán (Homokkert 5. szám alatt), szükség esetén a helybeli zsbivásárterén 1896. évi márczius 18-dikán délelőtt 8 órakor fog megtartatni.
Debreczen sz. kir. város IV. ker. községi bíróság 1896. márcz 13.
Ács Nagy Ferencz
IV. ker. rendőrák. h., mint közs. bír. (75) 1-1

„VULKÁN”
gépgyár részvény-társaság
ezeltől
Gutjahr és Müller — Reinhard Fernau & Co.
Budapest Bécs,
az első rangu malomépítészeti gyárban BUDAPESTEN, V., külső váozi-út 70.
Sürgőnyezim: „Gutjahrulkan.” gyártatnak Sürgőnyezim: „Gutjahrulkan.”
Az összes iparúzó államokban szabadalmazva. **Lengő-szitagépek (Oscillir-Sichter)** Az összes iparúzó államokban szabadalmazva.
Gutjahr-Müller és Soder szabadalma.
A „Lengő-szitagépek” előnyei:
Az örleményeket tökéletesen szítálja és osztályozza;
— a szítált lisztek tiszták, a derczék lisztmentesek és a darák „élesen” vannak osztályozva; — rendkívül egyszerű kezelés; — a szítált lisztnak tisztaltalánítása egészen ki van zárva; — a géphez kevés szitabevonat szükségeltetik; — a gép csekélytért s csekély erőt igényel; — a gép járása tökéletesen nyugodt; — automatikus üzemre igen alkalmas;
— a gép egy egész cylinder-rendszert pótol;
— a gép munkaképessége felülmulhatatlan;
továbbá:
A nevezett legújabb malmászati gépeken kívül gyártatnak még: rögszíták, tarárok, gabona-osztályozó-gépek Boby-féle rendszer és mások szerint, „Vulkán” gabonatisztító- és kefélőgépek, őrlőjáratok, gabona, liszt- és darafelhúzó, szállítócsigák, dara-, liszt- és derezhengerek, felhúzó gépek és járószékek. — Továbbá: Téglagyártási gépek Hotop E. birneves rendszere szerint. Nyersöntvények saját és idegen minták után, fogaskerekeket géppel formázva.
Mindennemű szerszámgepek fem, fa és kő megmunkálására. Gözgépek kipróbált rendszer szerint, vizikerekek, közlőművek (transmissiók).
Kívánatra prospektusok és költségvetések küldetnek. (320) 11-12.

tisztító- és osztályozó gépek
Schnetzer Ágoston szabadalma.
A tisztító- és osztályozó-gépnek előnyei:
Egyszerű és czélszerű szerkezet; üzem közben csekély kezelést igényel; a gép sokkal több tiszta darát állít elő, mint bármely más ily fajta gép; ugyanazon gépen a legfinomabb derczék, valamint a legdurvább darák tisztíthatók;
munkaképessége rendkívül nagy;
a gép csekély; tért igényel
bármely malomban lényeges üzemakadály nélkül lehet ilyen gépekkel egy daratisztítást berendezni.
A tisztító- és osztályozó-gépek Boby-féle rendszer és mások szerint, „Vulkán” gabonatisztító- és kefélőgépek, őrlőjáratok, gabona, liszt- és darafelhúzó, szállítócsigák, dara-, liszt- és derezhengerek, felhúzó gépek és járószékek. — Továbbá: Téglagyártási gépek Hotop E. birneves rendszere szerint. Nyersöntvények saját és idegen minták után, fogaskerekeket géppel formázva.
Mindennemű szerszámgepek fem, fa és kő megmunkálására. Gözgépek kipróbált rendszer szerint, vizikerekek, közlőművek (transmissiók).
Kívánatra prospektusok és költségvetések küldetnek. (320) 11-12.

